

የሰበር መ/ቁ 148570

ግንቦት 28 ቀን 2010 ዓ.ም

ዳኞች፡- አልማው ወሌ

ሙስጠፋ አህመድ

አብርሃ መሰለ

ፈይሳ ወርቁ

ጳውሎስ ኦርሺሶ

አመልካች፡- ወ/ሮ ጃኖ ተሰማ -ቀረቡ።

ተጠሪ፡- አቶ አሊ ሰይድ -ቀረቡ።

መዝገቡ መርምረን ተከታዩን ፍርድ ሰጥተናል።

ፍ ር ድ

ጉዳዩ የአባትነትና የሞግዚትነት ጥያቄን የሚመለከት ክርክር ሲሆን ጉዳዩ የተጀመረው የአሁን ተጠሪ በአሁኗ አመልካች ላይ በመ/ቁ 50214269 በአማራ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት በሃብሩ ወረዳ ፍርድ ቤት ጥር 08 ቀን 2009 ዓ/ም ባቀረቡት ክስ መነሻነት ነው። የተጠሪ ክስ ይዘትም ባጭሩ፡- አመልካች በሀብሩ ወረዳ ፍርድ ቤት በፍ/መ/ቁጥር 427/2000 በ17/03/2000 ዓ/ም በዋለው ችሎት የወራሽነትና የሞግዚትነት እንዲሁም የሚስት ማስረጃ ያገኙ መሆኑን፤ ይሁን እንጂ ኢብራሃም መሐመድ በሚል ወራሽነት ያሳወጁለት ከአሁኗ አመልካች ጋር በጸና ጋብቻ ውስጥ ሆነው የወለዱትና እያሳደጉ የነበሩ መሆኑን፤ ይህ ሁኖ እያለ አመልካች ህጻኑ ከመሐመድ ሁሴን እንደተወለደና ወራሽ መሆኑን፤ የሌላ ሰው ሚስት መሆናቸውን የህጻኑ ሞግዚት መሆናቸውን የሚያሳይ ማስረጃ የሚይዙበት አግባብ የሌለ መሆኑንና አመልካች እነዚህን ሁኔታዎችን የሚያሳይ ውሳኔ ያገኙ መሆኑን በሌላ ክርክር ጊዜ ማወቅ የቻሉ መሆኑን ጠቅሰው በመ/ቁጥር 427/2000 በ17/03/2000 ዓ/ም የተሰጠው ውሳኔ ውድቅ እንዲሆንላቸው ዳኝነት መጠየቃቸውን የሚያሳይ ነው። የአሁኗ አመልካች ለክሱ በሰጡት መልስም ጉዳዩ ቀድሞ ታይቶ በፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ሰበር ሰሚ

ችሎት ጭምር የመጨረሻ ፍርድ የተሰጠበት መሆኑን፣ በጉዳዩ ላይ ተጠሪ መብትና ጥቅምም የሌላቸው መሆኑንና ሕጻኑ የሐጂ መሀመድ ሐሰን ልጅ መሆኑን ጠቅሰው ተከራክረዋል። የሥር ፍርድ ቤትም የአመልካችን የመጀመሪያ ደረጃ መቃወሚያ ነጥቦችን ውድቅ አድርጎ ከአለፈ በኋላ ክርክሩን መርቶ ተጠሪ ማስረጃዎቻቸውን ያሰሙ ሲሆን የአሁኗ አመልካች ግን በተደጋጋሚ ጊዜ ማስረጃዎቻቸውን እንዲያቀርቡ እድሉ ተሰጥቶአቸው ማስረጃዎቻቸውን በራሳቸው ጉድለት ሊያቀርቡ ባለመቻላቸው ይህንኑ መብታቸውን በማለፍ ጉዳዩን መርምሮ የአሁኗ አመልካች ህጻኑን ከሚች አቶ መሐመድ ሀሰን የወለዱት ሳይሆን ከአሁኑ ተጠሪ ጋር በጋብቻ ተሳስረው በነበሩበት ጊዜ የወለዱት መሆኑ ተረጋግጦአል፤ በጋብቻ ውስጥ ለተወለደ ህጻን ደግሞ የደም ምርመራ የሚደረግበት የሕግ አግባብ የለም ሲል ወስኗል። በዚህ ውሳኔ አመልካች ቅር በመሰኘት ይግባኛቸውን ለዘኑ ክፍተኛ ፍርድ ቤት ቢያቀርቡም ተቀባይነት አላገኙም። አመልካች የሠበር አቤቱታቸውን ለክልሉ ጠቅላይ ፍርድ ቤት ሰበር ሰሚ ችሎት አቅርበውም በጉዳዩ ላይ በተሰጠው ውሳኔ መሰረታዊ የሆነ የሕግ ስህተት የለም ተብሎ ተሰርዞባቸዋል። የአሁኑ የሠበር አቤቱታ የቀረበውም ይህንኑ ውሳኔ በመቃወም ለማስለወጥ ሲሆን የአመልካች የሠበር አቤቱታ መሰረታዊ ይዘትም ጉዳዩ በፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ሰበር ሰሚ ችሎት በመ/ቁጥር 115219 በሆነ የመጨረሻ ፍርድ ያገኘ መሆኑን፣ የአመልካች የማስረጃ ማሰማት መብት የታለፈውም ያላግባብ መሆኑ የሚዘረዝርና ህፃኑ የሚች ሀጂ መሐመድ ሀሰን ልጅ እንጂ ከተጠሪ የወለዱት ያለመሆኑን ጠቅሰው የበታች ፍርድ ቤቶች ውሳኔ ተሸሮ በመ/ቁጥር 427/2000 በ17/03/2000 ዓ/ም የተሠጠው ውሳኔ እንዲፀናላቸው ዳኝነት መጠየቃቸውን የሚያሳይ ነው። አቤቱታው ተመርምሮም ግራ ቀኙ የሚከራከሩበት ጉዳይ አመልካች ልጃቸው ኢብራሂም መሀመድ ወይም አቡበክር መሀመድ የሚች ሼህ መሀመድ ሀሰን ልጅ ነው፤ ልጁ የማን እንደሆነ የማውቀው እኔ እናቱ ነኝ ሲሉ ተጠሪ ደግሞ ልጁ የእኔ ነው ፣ ከአመልካች ጋር በነበረን ጋብቻ ውስጥ የተወለደ ነው የሚል ሲሆን ይህንን ለመለየት የዲ.ኤን.ኤ ምርመራ ሳይደረግ በጋብቻ ውስጥ በመወለዱ ብቻ የሕግ ግምት ወስዶ ልጁ የተጠሪ ነው የመባሉን አግባብነት ለመመርመር ተብሎ ጉዳዩ በዚህ ችሎት እንዲታይ የተደረገ ሲሆን ተጠሪ ቀርበውም ግራ ቀኙ በጽሑፍ እንዲከራከሩ ተደርጓል።

የጉዳዩ አመጣጥ አጠር አጠር ባለመልኩ ከላይ የተገለጸው ሲሆን ይህ ችሎትም የግራ ቀኙን ክርክር ለሰበር አቤቱታው መነሻ ከሆነው ውሳኔ እና አግባብነት ካላቸው ድንጋጌዎች ጋር በማገናዘብ ጉዳዩን ለዚህ ችሎት ሲቀርብ ከተያዘው ጭብጥ አንጻር እንደሚከተለው መርምሮታል፡፡

ከክርክሩ መገንዘብ የተቻለው ተጠሪ በአመልካች ላይ ክሱን ሊመሰርቱ የቻሉት ከአመልካች ጋር ሕዳር 10 ቀን 1995 ዓ.ም ተጋብተው በመርሳ ከተማ 01 ቀበሌ ይኖሩ እንደነበር፣ በጋብቻ ወቅት ስሙ አቡበክር አሊ /ኢብራሒም አሊ/ የተባለ ወንድ ልጅ ነሃሴ 25 ቀን 1996 ዓ.ም እንደወለዱ፣ ይህ ሁኖ እያለ አመልካች ህጻኑ የሚች ሼህ መሀመድ ሀሰን ልጅ ነው በማለት የወራሽነትና የሚስትነት ማስረጃ መውሰዳቸው አግባብ ያለመሆኑን ጠቅሰው በዚህ ረገድ በመ/ቁጥር 427/2000 በቀን 17/03/2000 ዓ/ም በወረዳው ፍርድ ቤት የተሰጠው ውሳኔ እንዲሻርላቸው መሆኑን፣ ይህን ክስ ሲያቀርቡና ዳኝነት ሲጠየቁም አለኝ የሚሉትን ማስረጃ ከመቁጠራቸውም በላይ የዲ.ኤን.ኤ ምርመራም ተደርጎ የልጁ አባትነታቸው እንዲረጋገጥላቸው መከራከራቸውን፣ አመልካች ህፃኑን ከተጠሪ እንዳልወለዱት፣ የሕፃኑ ትክክለኛ አባትም ተጠሪ ሳይሆኑ ሚች መሐመድ ሀሰን መሆናቸውን ጠቅሰው የሚከራከሩ መሆኑን ነው፡፡ እንዲሁም በሰ/መ/ቁጥር 115219 በሆነው ይህ ሰበር ሰሚ ችሎት ሚያዝያ 11 ቀን 2008 ዓ/ም በዋለው ችሎት የሰጠው ውሳኔ መሰረታዊ ይዘቱም አመልካች ከተጠሪ ጋር የእስልምና ሃይማኖት በሚያዘው አግባብ በኒካ መጋባታችን አልተረጋገጠም በማለት ያቀረቡት ክርክር የስር ፍርድ ቤቶች በሐይማኖቱ ስርዓት በፍሬ ነገር ደረጃ አጣርተው ውድቅ ያደረጉት በሐይማኖት ስርዓት ላይ የተመሰረተ በመሆኑ በሰበር ችሎቱ ተቀባይነት እንዳላገኘ፣ የሕፃን አቡበክር /ኢብራሒም/ አባትነት በተመለከተ የሚች ሃጅ መሐመድ ሀሰን ልጅና ወራሽ መሆኑን የሚያረጋግጥ አስቀድሞ የተሰጠው ማስረጃ በሕጉ አግባብ መቃወሚያ ቀርቦበት ሳይሰረዝ የተጠሪ ልጅ ነው በማለት መወሰኑ ስነ ስርዓታዊ አይደለም በማለት በዚህ ረገድ በክልሉ ጠቅላይ ሽሪዓ ፍርድ ቤት በፋ/መ/ቁ 38933 በ21/07/2007 ዓ.ም ተሰጥቶ በአ.ብ.ክ.መ ጠቅላይ ፍርድ ቤት ሰበር ሰሚ ችሎት በሰ/መ/ቁ 47160 ሰኔ 09 ቀን 2007 ዓ.ም የጸናው የውሳኔ ክፍል የተሻረ መሆኑን የሚያሳይ መሆኑን ተመልክተናል፡፡ ከዚህ አንጻር ሲታይ አመልካች ከተጠሪ ጋር ጋብቻ መስርተው የቆዩ መሆኑ በዚህ ሰበር ሰሚ ችሎትም በመ/ቁጥር 115219

የመጨረሻ ፍርድ የተሰጠበት ጉዳይ ሲሆን አመልካች በዚህ መዝገብ ልጁ የተወለደው ከተጠሪ ሳይሆን ከሚችሉ ሐጅ መሃመድ ሁሴን ነው በማለት ያቀረቡት ክርክር ስነ ስርዓታዊ በሆነ አግባብ በዚህ ሰበር ችሎት ተቀባይነት ያገኘ ከመሆኑ ውጪ ጉዳዩ የመጨረሻ እልባት ያገኘ አይደለም። ይህ ሰበር ሰሚ ችሎት በሰ/መ/ቁጥር 115219 በዚህ ረገድ የሰጠው ውሳኔ ህጹን የሚችሉ ሃጅ መሐመድ ሁሴን ልጅና ወራሽ መሆኑን የሚያረጋግጥ አስቀድሞ የተሰጠው ማስረጃ በሕጉ አግባብ መቃወሚያ ቀርቦበት ሳይሰረዝ የተጠሪ ልጅ ነው በማለት መወሰኑ ስነ ስርዓታዊ አይደለም በማለት በዚህ ረገድ የተሰጠውን ውሳኔ ከመሻሩ ውጪ ተጠሪ በሕጉ አግባብ የሚያቀርቡትን መቃወሚያ ወይም ክርክር የገደበ አይደለም። በመሆኑም አመልካች በዚህ ረገድ ያቀረቡትን ክርክር ይህ ችሎት በሰ/መ/ቁጥር 115219 የሠጠውን ውሳኔ መሰረታዊ ይዘት፣ የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁጥር 5 ድንጋጌ ሙሉ ይዘትና ተጠሪ በሕጉ አግባብ ሊያቀርቡ የሚችሉትን መቃወሚያ ክርክር ያሳገናዘበ በመሆኑ አልተቀበልነውም። ሌላው አመልካች አጥብቀው የሚከራከሩት ነጥብ የማስረጃ የማሰማት መብታቸው ያላግባብ ታልፏል የሚል ነው። ይሁን እንጂ አመልካች የሰው ምስክሮች እንዲያሰሙ መብታቸው የተጠበቀላቸው መሆኑን፣ ይህንኑ መብታቸውን ምስክር እስከመቀየር ድረስ ፍርድ ቤቱ ጠብቆላቸው ምስክሮችን እንዲያቀርቡ በተደጋጋሚ ታዘዘው በራሳቸው ጉድለት የተነሳ ሳያቀርቡ በመቅረታቸው የታለፈ መሆኑን የውሳኔው ግልባጭ የሚሳይ በመሆኑና አመልካችም ሕጋዊ ምክንያት ያላቸው ስለመሆኑ ያቀረቡት ማስረጃ ሳይኖር የስር ፍርድ ቤት በዚህ ረገድ ስህተት መፈፀሙን በመጥቀስ የሰበር ቅሬታ ማቅረባቸው ተቀባይነት የሚያገኝበትን የሕግ አግባብ አላገኘንም። በመሆኑም የማስረጃ ማሰማት መብት በሕጉ በተዘረጋው ስርዓት የሚከናወንና ይህንኑ በህጉ የተዘረጋውን ስርዓት መሰረት ተደርጎ የተከራካሪ ወገን መብት በፍርድ ቤት ሲጠበቅ ተከራካሪ ወገኑ ሕጋዊ ምክንያትና ማስረጃ በሌለበት ሁኔታ በራሱ ጉድለት ማስረጃውን ሳያቀርብ የቀረ ተከራካሪ ወገን ማስረጃ የማሰማት መብት አልተጠበቀልኝም በማለት ቅሬታ የሚያቀርብበት የሕግ አግባብ የለም። በመሆኑም አመልካች በስር ፍርድ ቤት በተሰጣቸው በቂ ጊዜ ምስክሮቻቸውን ለማቅረብ ያልቻሉት በራሳቸው ጉድለት ስለመሆኑ ተረጋግጦ የማስረጃ ማሰማት መብታቸው የታለፈ መሆኑን የክርክሩ ሂደት የሚያሳይ በመሆኑ በዚህ ረገድ ያቀረቡትን ቅሬታ ይህ ችሎት ሊቀበል የሚችልበትን የሕግ አግባብ ሳላላገኘ አልፏል።

ወደ ዋናው ጉዳይ ስንመጣም አመልካች ከአብራካቸው የወለዱት ህጻን ኢብራሒም/አቡበክር/ የተባለ ከሟች ሐጂ መሐመድ እንጂ ከአሁኑ ተጠሪ የወለድኩት አይደለም በማለት የሚከራከሩ ቢሆንም ተጠሪ በበኩላቸው አመልካች ጋር በፀና ጋብቻ ውስጥ ሁነው ህጻኑን የወለዱ መሆኑን በመጥቀስ በሕጉ ግምት የሕጻኑ አባት እኔ ነኝ በማለት የሚከራከሩ መሆኑን፣ በአመልካችና በተጠሪ መካከል ከሕዳር 10 ቀን 1995 ዓ.ም እስከ ነሐሴ 26 ቀን 1996 ዓ/ም ድረስ ጋብቻ የነበራቸው መሆኑን፣ በመ/ቁጥር 104/95 በሆነው አመልካች እስከ ሰኔ 18 ቀን 1995 ዓ/ም ድረስ ከሟች ሐጂ መሐመድ ሁሴን ጋር በጋብቻ ውስጥ የነበሩ መሆኑ መረጋገጡንና ህጻኑ ከሐጂ መሐመድ ሁሴን ሞት በኋላ አንድ አመት ቆይቶ ነሐሴ 25 ቀን 1996 ዓ/ም የተወለደ መሆኑን በፍሬ ነገር ደረጃ መረጋገጡን ተገንዝበናል። የበታች ፍርድ ቤት ህጻኑ የተጠሪ ልጅ ነው ወደሚለው ድምዳሜ የደረሱትም እነዚህን ፍሬ ነገሮችን መሰረት በማድረግና የደም ምርምራ አባት አለመሆኑን ለማረጋገጥ እንጂ አባትነትን ለማረጋገጥ በሕግ የተፈቀደ መንገድ አይደለም፣ በጋብቻ ውስጥ የተወለደ ልጅ አባት ነው ተብሎ የሚገመተው እናትዬውን ያስቀመጠው ባል ነው የሚሉትን ምክንያቶችን በመያዝ መሆኑን ከውሳኔው ግልባጭ ተገንዝበናል።

በመሰረቱ የአንድ ሰው አባትነት የሚረጋገጥባቸው መንገዶች በክልሉ የቤተሰብ ሕግ አዋጅ ቁጥር 79/1995 በአንቀጽ 136 ስር የተመለከቱ ሲሆን ከእነዚህም አንዱ በፍርድ ቤት በሚሰጥ ውሳኔ አባትነት እንዲታወቅ ማድረግ መሆኑ በተጠቀሰው አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) ስር ተመልክቷል። አባትነትን እንዲታወቅ ለማድረግ ከሚያስችሉ ሁኔታዎች መካከልም አንዱ በሕግ የታወቀ ግንኙነት መኖር መረጋገጡ እንደሆነ በቤተሰብ ሕጉ በአንቀጽ 137 ስር ተመልክቷል። የወረዳው ፍርድ በሰጠው ውሳኔ ላይ የአመልካቹን አባትነት በፍርድ ለማረጋገጥ መሰረት ያደረገውን የክልሉን የቤተሰብ ሕግ ሲሆን ፍርድ ቤት በተጠሪው ምስክሮች በሰ/መ/ቁጥር 115219 እንዲሁም በሌሎች የሰነድ ማስረጃዎች ከተረጋገጠው ፍሬ ነገር አንጻር የተጠሪ አባትነት በሕግ ግምት የሚወሰድበትና በዲ.ኤን.ኤ ምርመራም የሚሰተባበልበት አግባብ የለም በሚል ምክንያት መሆኑን ከወረዳው ፍርድ ቤት የውሳኔ ግልባጭ ተገንዝበናል።

አመልካች የስር ፍርድ ቤቶች ውሳኔ መሰረታዊ የሕግ ስህተት የተፈጸመበት ነው በማለት አጥብቀው ከሚከራከሩባቸው ነጥቦች መካከል አንዱ እና ዋነኛው ህጻኑ ከሐጂ መሀመድ ሁሴን የተፀነሰ እና ከመወለዱ ጊዜም ሆነ ከተፀነ በኋላ ከአመልካች ጋር በጋብቻ ተሳስረው በመኖር ላይ ያልነበሩ መሆኑን በመጥቀስ ነው። ይሁን እንጂ ክርክራቸውን በማስረጃ ያላስደገፉ ከመሆኑም በላይ ከተጠሪ ጋር የነበራቸውን የጋብቻ ግንኙነት ጊዜ ያላገናዘበ መሆኑን የመዝገቡ ግልባጭ ያመለክታል።

በመሰረቱ በጋብቻ ውስጥ የተፀነሰ ወይም የተወለደ ልጅ አባቱ ነው የሚባለው ባልየው ስለመሆኑ በክልሉ የቤተሰብ ሕግ በአንቀጽ 137 እና 138 ስር ተመልክቷል። ህጻኑ የተፀነሰው ወይም የተወለደው አመልካች እንደሚከራከሩት ከሌላ ሰው ጋር በጋብቻ ውስጥ ባሉበት ጊዜ መሆኑ አልተረጋገጠም። ይልቁንም ከተጠሪ ጋር ጋብቻ ውስጥ የነበሩ መሆኑ በሚገባ የተረጋገጠ ጉዳይ ነው። አባትነትን በሕግ ግምት ወይም በመቀበል መንገዶች ለመወሰን ክርክር ሲነሳ የባህሪ ወሳኝ ቅንጣት (DNA) ውጤት እንደ መከላከያ ማስረጃ እንዲቀርብ በሕጉ በግልጽ የተቀመጠ ድንጋጌ የሌለ በመሆኑ ዳኝነት ሰጪ የሆነው ፍርድ ቤት በሕጉ የተረዘረውን ስርዓት ተከትሎ ለትክክለኛ ፍትህ አሰጣጥ አስፈላጊ መሆኑን ሲያምንበት ተግባራዊ ሊያደርገው የሚችለው መሆኑን ከክልሉ የቤተሰብ ሕግ አዋጅ ቁጥር 79/95 አንቀጽ 183(1) እና 155(1(ሀ)) ድንጋጌዎች ይዘት የምንረዳው ጉዳይ ነው። ከዚህ አንጻር ስንመለከተው የዘር የባህሪ ወሳኝ ቅንጣት (DNA) ምርመራ ውጤት በሕጉ በተመለከተው አግባብ በሕጋዊ ምክንያቶች ለማስረጃነት የሚቀርብ እንጂ በሕግ የተቀመጠውን ግምት እናት ስለካደች ብቻ ለማስረጃነት የሚቀርብ ማስረጃ ነው ብሎ ድምዳሜ የሚያዘበት አይደለም። በተያዘው ጉዳይ አመልካች የዘር የባህሪ ወሳኝ ቅንጣት (DNA) ምርመራ ውጤት ለማስረጃነት እንዲቀርብ በስር ፍርድ ቤት ያልጠየቁ ከመሆኑም በላይ በዚህ ሰበር ሰሚ ችሎት ባቀረቡት የሠበር አቤቱታ ላይም ይህንን በቅሬታ ነጥብነት ጠቅሰው የጠየቁት ዳኝነት ካለመኖሩም በላይ ይህ ችሎት ግራ ቀኙን በቃል ሲያነጋግራቸውም ተጠሪ ወጣ ገባ ይል ነበር የሚል ቃል ለችሎቱ በማስታወቅ የምራመራ ሂደቱ እንዲከናወን ፍላጎት የሌላቸው መሆኑን የገለፁ ሲሆን ተጠሪ ግን ፈቃደኝነታቸውን የገለፁ መሆኑ ችሎቱ ተገንዝቧል። በዚህም ምክንያት የዘር የባህሪ ወሳኝ ቅንጣት (DNA) ምርመራ ሳይደረግ በጉዳዩ ላይ ውሳኔ የመሰጠቱን ጉዳይ በተመለከተ አጣሪው ችሎት በጭብጥነት የያዘው የክርክሩን ሂደት

ያላገናዘበ ከመሆኑም በላይ የህፃኑን በሕግ ግምት የተጠሪ ልጅ መሆኑን መሰረት ያላደረገ፣ በክልሉ የቤተሰብ ህግም በአንቀፅ 181 እና 183(1) ድንጋጌዎች በተመለከተው አግባብ ምርመራው እንዲደረግ የሚያስገድዱ ሕጋዊ ምክንያቶች ስለመኖራቸው ያለመረጋገጡን መሰረት ያላደረገ ሁኖ ተገኝቷል።

የስር ፍርድ ቤት አመልካች ከሚችሉ ሐጂ መሀመድ ሁሴን ጋር እስከ ሰኔ 18 ቀን 1995 ዓ/ም ድረስ ጋብቻ ውስጥ እንደነበሩ ማስረጃ እንዳላቸው፣ ከተጠሪ ጋርም ከህዳር 10 ቀን 1995 ዓ/ም ጀምሮ ሕጋዊ ጋብቻ የነበራቸው መሆኑን የጊዜ መደራረብ መኖሩን ተገንዝቦ ሕጻኑ ከሚችሉ ሐጂ መሀመድ ሁሴን ሊወለድ አይችልም ወደሚለው ድምዳሜ የደረሰው በሕጉ የተመለከተውን የእርግዝና ጊዜ መሰረት አድርጎ ስለመሆኑ ከውሳኔ ይዘት ተገንዝቦናል። በእርግጥ የልጅ አባት ነህ ተብሎ በሕግ አባትነት የሚሰጠው ሰው ልጁ ከመወለዱ በፊት በ300ኛውና በ180ኛው ቀናት መካከል ባለው ጊዜ ውስጥ ከልጁ እናት ጋር የሩካቤ ስጋ ግንኙነት ላለመፈፀሙ በማያጠራጥር ሁኔታ ያስረዳ እንደሆነ የተባለውን ልጅ ልጅ አይደለም ለማለት እንደሚቻል በክልሉ የቤተሰብ ሕግ አንቀፅ 179 ስር የተመለከተ ሲሆን የተጠቃሹ ቤተሰብ ሕግ አንቀፅ 139 በአንጻሩ ጋብቻ ከተፈጸመ ከ180 በኋላ ወይም ጋብቻው ከፈረሰ በ300 ቀናት ውስጥ የተወለደ እንደሆነ ልጁ በጋብቻው ውስጥ እንደተፀነሰ ይቆጠራል በሚል በንኡስ ቁጥር አንድ ስር ከመንደንገጉም በላይ ለዚህ ተቃራኒ የሆነ የማስረጃ ተቀባይነት የሌለው መሆኑን ጭምር አስገዳጅነት ባለው ሁኔታ በንዑስ ቁጥር ሁለት ስር በግልጽ አስፍሯል። ከዚህ አንጻር ሲታይ አመልካች ከሚችሉ ሐጂ መሀመድ ሁሴን ጋር የነበራቸው ጋብቻ ሰኔ 18 ቀን 1995 በሞት ከፈረሰ በኋላ ህፃኑን ጋብቻው ከፈረሰ በ300ኛው ቀን ውስጥ የወለዱት ሳይሆን ይህ በሕጉ የተመለከተው ጊዜ ከአለፈ በኋላ ነሐሴ 25 ቀን 1996 ዓ/ም የወለዱ መሆኑ በፍሬ ነገር ደረጃ የተረጋገጠ በመሆኑ በተጠቃሹ የቤተሰብ ሕግ አንቀጽ 139(2) ድንጋጌ አግባብም ተቃራኒ ማስረጃ ለማቅረብ የሚችሉበት የሕግ አግባብ የለም። አመልካች የሕጻኑን ከተጠሪ መወለድ ክደው የሚከራከሩ መሆኑ ሲታይም የመካድ ክርክር እያቀረቡ ያሉ መሆኑን የሚያስገነዝብ ሁኖ ከተጠሪ ጋር በጋብቻ ተሳስረው በነበሩበት ሁኔታ ልጁ የተጠሪ ልጅ አይደለም በማለት የሚያቀርቡት ተገቢነት የሌለው መሆኑን ከክልሉ የቤተሰብ ሕግ አዋጅ ቁጥር 79/95 አንቀፅ 185(5) እና 190 ድንጋጌዎች ጣምራ ንባብ የምንረዳው ጉዳይ ሆኖ አግኝተናል።

ሲጠቃለልም በእነዚህ ሁሉ ምክንያቶች ተጠሪ ከአመልካች ጋር በጋብቻ ተሳስረው በነበሩበት ጊዜ ህፃን አቡበክር /ኢብራሒም/ ከአመልካች ወልደዋል ተብሎ የህጻኑ አባት ናቸው ተብሎ የተሰጠው ውሳኔ መሰረታዊ የሆነ የሕግ ስህተት ያለበት ነው ለማለት የሚቻልበትን የሕግ አግባብ ስላላገኘን ተከታዩን ወስነናል።

ው ሳ ኔ

1. በሐብሩ ወረዳ ፍርድ ቤት በመ/ቁጥር 0124269 በ29/07/2009 ዓ/ም ተሰጥቶ በሰሜን ወሎ መስተዳድር ዞን ከፍተኛ ፍርድ ቤት በመ/ቁጥር 2112 በ28/09/2009 ዓ/ም ፣ በአ.ብ.ክ.መ ጠቅላይ ፍርድ ቤት ሰበር ሰሚ አጣሪ ችሎት በሰ/መ/ቁ 03-19077 ሐምሌ 24 ቀን 2009ዓ.ም የፀናው ውሳኔ በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁጥር 348(1) መሰረት ፀንቷል።
2. የስር ፍርድ ቤቶች ሕፃን አቡበክር /ኢብራሒም/ የተጠሪ ልጅ ነው ለማለት በሰጡት ውሳኔ የተፈፀመ መሰረታዊ የሆነ የሕግ ስህተት የለም ብለናል።
3. በዚህ ፍ/ቤት ለተደረገው ክርክር ግራ ቀኙ ያወጡት ወጪና ኪሳራ የየራሳቸውን ይቻሉ ብለናል።

መዝገቡ ተዘግቷል፤ ወደ መ/ቤት ይመለስ ብለናል።

የማይነበብ የአምስት ዳኞች ፊርማ አለበት።